

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Міжнародне право та національні правові системи»

Ступінь вищої освіти	Магістр
Освітньо-професійна програма	«Право»
Факультет	Юридичний
Кафедра	Цивільно-правових дисциплін
Семестр	I
Кількість кредитів	4
Мова викладання	українська

Викладач	к.ю.н., доц. Дума Володимир Васильович
Контактна інформація	megu-duma@ukr.net

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	<p>Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів базових знань з основ міжнародного права, а також практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів, необхідних для розв'язання комплексних теоретичних та практичних задач у сфері міжнародних відносин під час їх майбутньої професійної діяльності у галузі міжнародних відносин, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій та регіональних студій та при проведенні досліджень.</p> <p>Дисципліна «Міжнародне право та національні правові системи» заснована на теоретичних напрацюваннях сучасної компаративістики, надає уявлення й знання про правову різноманітність сучасного світу, особливості функціонування і розвитку національних правових систем світу. Ця навчальна дисципліна вважається в експертному середовищі одним з обов'язкових елементів якісної освітньо-професійної підготовки правників у закладах вищої освіти України.</p>
Мета та цілі	<p>Метою навчальної дисципліни є опанування студентами цілісного уявлення про міжнародне право та національні правові системи як особливої системи права, його структури, предмета та суб'єктів, джерел та основних його галузей, а також отримання навичок роботи з міжнародними нормативно-правовими документами, їх грамотної класифікації, визначення проблем, що виникають при його застосуванні та шляхів їх усунення.</p>
Результати навчання	<p>Знати основні категорії, принципи, положення, цивільного права та процесу, вміти застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, розуміти основні актуальні проблеми в сфері цивільного права та цивільно-процесуальних відносин та надавати обґрунтовані висновки. Проводити консультації для фізичних осіб, фізичних осіб-підприємців, юридичних осіб щодо питань застосування цивільного та процесуального законодавства при вирішенні практичних завдань. Готувати проекти цивільних договорів, юридичних</p>

	висновків, позовних заяв, рішень, скарг та інших цивільно-процесуальних документів. Надавати обґрунтовані юридичні висновки науково-практичного характеру щодо застосування цивільного та цивільно-процесуального законодавства. Здійснювати захист та представництво інтересів фізичних та юридичних осіб в судових органах, органах державної влади, на підприємствах, установах, організаціях.
Соціально-психологічні аспекти професійної компетентності (Soft skills)	Під час вивчення дисципліни студент отримує можливість формувати та розвивати soft skills - соціально-психологічні аспекти професійної компетентності: навички комунікації, лідерство, здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах, вміння вирішувати конфліктні ситуації, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміти важливість дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність та інше
Пререквізити	Базові знання з дисциплін: Конституційне право, Теорія держави та права, Міжнародне право.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	План, короткі тези	Завдання
1. Поняття та ознаки міжнародного права, джерела, принципи і норми міжнародного права.	- поняття міжнародного права; - ознаки міжнародного права; - особливості міжнародного приватного права; - особливості міжнародного публічного права; - джерела міжнародного права; - міжнародно-правові договори; - принципи міжнародного права; - Закон України «Про міжнародне приватне право»; - колізійні норми в міжнародному праві.	Тести, питання
2. Суб'єкти міжнародного права.	- види суб'єктів міжнародного права; - організаційно-правові форми господарської діяльності в Україні та відповідні закордонні форми; - правовий статус фізичних осіб: резидентів та нерезидентів; - правовий статус фізичних осіб - суб'єктів підприємницької діяльності в Україні та закордоном.	Тести, кейси
3. Держава як суб'єкт міжнародного права.	- основи представництва держави у міжнародних відносинах; - порядок укладення міжнародно-правових договорів; - основи дипломатичного права; - основи консульського права.	Кейси, тести
4. Право власності у міжнародному приватному праві.	- право власності та інші речові; - виникнення права власності та інших речових прав; - припинення права власності та інших речових прав; - захист права власності та інших речових прав; - правила позовної давності	Кейси, практичні завдання
5. Договірні зобов'язання та зобов'язання, що виникають внаслідок заподіяння шкоди (деліктні зобов'язання)	- Вибір права за згодою сторін договору; - Право, що застосовується до договору споживання; - Право, що застосовується до засновницького договору; - Право, що застосовується до зобов'язань про відшкодування шкоди; - Право, що застосовується до трудових відносин.	практичні завдання
6. Міжнародний захист прав	- Міжнародні стандарти прав і свобод людини; - Співробітництво держав у боротьбі з масовими	Кейси, практичні

людини	<p>порушеннями прав людини;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Колективні права народів і міжнародний механізм захисту цих прав; - Міжнародні механізми захисту прав людини; - Міжнародно-правові питання громадянства, захист прав дитини при вирішенні питання громадянства; - Поняття і категорії біженців; - Право притулку, його правове регулювання; - Правовий статус іноземних громадян. 	завдання
7. Міжнародне економічне право	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття міжнародного економічного права, його місце в системі міжнародного права; - Джерела міжнародного економічного права; - Суб'єкти міжнародного економічного права; - Міжнародне торговельне право як частина міжнародного економічного права; - Вирішення міжнародних економічних спорів. 	Кейси, тести
8. Міжнародне морське право	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття і кодифікація міжнародного морського права; - Поняття і склад; - Міжнародноправовий режим територіального моря; - Поняття і правовий режим прилеглої зони; - Поняття відкритого моря; - Режим виключної економічної зони; - Основні питання міжнародноправового режиму континентального шельфу. 	практичні завдання
9. Міжнародне повітряне право	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття міжнародного повітряного права; - Міжнародні польоти і режим повітряного простору; - Проблеми регулювання міжнародних перевезень та комерційної діяльності авіапідприємств; - Роль міжнародних організацій в галузі цивільної авіації і в питаннях забезпечення безпеки польотів; - Співробітництво держав у боротьбі з незаконним втручанням у діяльність цивільної авіації. 	практичні завдання
10. Загальне вчення про правову систему. Національні правові системи та їх типи.	<ul style="list-style-type: none"> - Поняття правової системи суспільства та її ознаки; - Загальнотеоретичні аспекти формування поняття правової системи; - Юридична компаративістика як наука та її місце в системі юридичних наук; - Національна правова система; - Ознаки правової системи; - Структура правової системи; - Загальна характеристика структурних елементів правової системи суспільства; - Характеристика статичних елементів правової системи; - Характеристика динамічних елементів правової системи; - Типи правових систем; - Критерії класифікації правових систем; - Роль правових джерел; - Концепція «західного права»; - Технічний та ідеологічний критерії; - Тип право розуміння; - Групи правових систем; - Правова сім'я; - Романо-германська (континентальна) правова сім'я; - Англо-американська правова сім'я (сім'я загального права); - Традиційні правові системи; 	Тести/практичні завдання

- Релігійні правові системи;
- Сім'я мусульманського права;
- Світські правові системи.

ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст.2598.
2. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 38. Ст. 502.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 31. Ст. 429.
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
5. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
6. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23 серпня 1978 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
7. Всесвітня поштова конвенція від 1 січня 1996 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
8. Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень від 12 жовтня 1929 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
9. Європейська конвенція про зовнішньоторгівельний арбітраж від 21 квітня 1961г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
10. Європейська ландшафтна конвенція від 7 вересня 2005 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
11. Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ) від 18 вересня 1975 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
12. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10 грудня 1982 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
13. Конвенція з примирення і арбітражу в рамках НБСЄ від 26 вересня 2003 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
14. Конвенція про Кодекс поведінки лінійних конференцій від 6 жовтня 1983 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
15. Конвенція про мирне вирішення міжнародних спорів від 18 жовтня 1907 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
16. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про морські перевезення вантажів від 31 березня 1978 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
17. Конвенція про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
18. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі- продажу товарів від 11 квітня 1980 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
19. Міжнародна конвенція про вантажну марку від 5 квітня 1966 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
20. Конвенція про відкрите море від 29 квітня 1958 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
21. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
22. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 7 грудня 1944 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
23. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14 червня 1974 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

24. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18 травня 1965 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
25. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Міжнародний документ від 4. 11. 1950 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
26. Заключний акт НБСЄ, підписаний 1 серпня 1975 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
27. Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг від 28 травня 1988 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
28. Загальна декларація прав людини ООН. Міжнародний документ від 10 грудня 1948 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
29. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права ООН. Міжнародний документ від 16.12. 1966 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
30. Декларація про принципи міжнародного права, стосовно дружніх відносин і співробітництва між державами у відповідності із Статутом Організації Об'єднаних Націй від 24 жовтня 1970 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_118/page
<https://www.rada.gov.ua/>
31. Рамкова конвенція про захист національних меншин від 1 лютого 1995 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
32. Статут ООН. Міжнародний документ від 26. 06. 1945 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
33. Декларація тисячоліття ООН від 8 вересня 2000 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
34. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25 березня 1957 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
35. Договір про створення Економічного союзу від 24 вересня 1993 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
36. Договір про заснування Енергетичного Співтовариства від 25 жовтня 2005 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
37. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінкі, 1 серпня 1975 г.) URL: <https://www.rada.gov.ua/>
38. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів від 15 листопада 1982 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
39. Угода про заснування Світової організації торгівлі від 15 квітня 1994 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text
40. Міжнародна угода по цукру від 1992 р. від 20 березня 1997 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
41. Угода про створення зони вільної торгівлі від 4 квітня 1999 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
42. Резолюція 45/158 Генеральної Ассамблеї ООН від 18 грудня 1990 року URL: <https://www.rada.gov.ua/>
43. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) від 9 травня 1980 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
44. Угода про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
45. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
46. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 1 липня 2010 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
47. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
48. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. URL:

<https://www.rada.gov.ua/>

49. Про приєднання України до Віденської конвенції про правонаступництво держав щодо договорів: Постанова Верховної Ради України від 17 вересня 1992 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

Додаткова література:

1. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві / М. Антонович // Український часопис міжнародного права. – №2. – 2015. – С. 21 -28.
2. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. Підручник. – Одеса : Фенікс, 2018. – 762 с.
3. Гапотій В. Д., Жильцов О. Л., Воржевітіна Г. І. Основні правові системи світу: навчальний посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В., 2019. 279 с.
4. Дума В.В. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. Станом на 20 травня 2020 року / За заг. ред. Галуцька В.В. – Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2020. – 732 с.
5. Європейський Союз: теорія і практика інтеграції заради успіху : навчальний посібник / В. В. Дума, А. В. Боровик, А. В. Матвійчук та інші; за заг. ред. А. В. Матвійчука. Рівне: Волин. обереги, 2019. 156 с.
6. Мацко А. С. правонаступництво у міжнародному праві/ А. С. Мацко // Український часопис міжнародного права. – №4 (Спеціальний випуск: міжнародний кримінальний суд). – 2017. – С. 70-75.
7. Міжнародне право: підручник / [за ред. Денисова С.А.]. – К.: Видавництво інституту ім. В. Корецького, 2015. – 564 с.
8. Міжнародне публічне право : підручник у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.]; за ред. В. В. Мицика. – Харків : Право, 2019.
9. Міжнародне публічне право: Підручник / Баймуратов М.О. – Одеса : Фенікс, 2018. – 762 с.
10. Міжнародне гуманітарне право. Посібник / М. М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, А. О. Кориневич, В. М. Лисик, О. Р. Поєдинок, Н. В. Хендель; за ред. Т. Р. Короткого. – Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини; Фенікс, 2016. – 2017. – 145 с.
11. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2019. Т. 1: Основи теорії. 2019. 416 с.
12. Порівняльне правознавство у таблицях : навч. посіб. для юрид. вищ. навч. закл. І ф-тів / авт.-уклад.: О. В. Петришин, О. В. Зінченко, Д. В. Лук'янов, С. П. Погребняк. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2018. 164 с.
13. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
14. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Харків: Право, 2019. 310 с.
15. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право: підручник. К.: Знання, 2012. 631 с.
16. Чижмарь, Ю. В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми: монографія. Харків: Діа плюс, 2015. 472 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно розкладу, не спізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. При пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перекладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика щодо академічної доброчесності

Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

Нарахування балів

Види оцінювання	Бали
Змістовий модуль 1 (теми 1-4)	30
Змістовий модуль 2 (теми 5-10)	30
Підсумковий контроль (теми 1-10)– екзамен	40

Розподіл балів для оцінювання успішності студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни